

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Lovosice, Sady pionýrů 600

Adresa: Sady Pionýrů 600, 412 02 Lovosice

Identifikátor školy: 600 010 911

Termín konání orientační inspekce: 1. až 7. dubna 2003

Čj.:	061 91/2003-3009
Signatura:	of2dw532

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací, kterou zřídila Rada Ústeckého kraje svým usnesením dne 28. 11. 2001. Zřizovací listina má č.j. 173/2001. Předmětem její činnosti je poskytování úplného středního všeobecného vzdělání.

Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol č.j. 33617/2002-21 ze dne 25. 3. 2003 s účinností od 1. 1. 2003 umožňuje škole vyučovat tyto studijní obory:

79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné, denní studium, délka 4 roky,

79-41-K/801 Gymnázium - všeobecné, denní studium, délka 8 let.

Kapacita je stanovena v počtu 360 žáků. V tomto školním roce ve škole zahájilo studium (dle zahajovacího výkazu) 344 žáků ve 13 třídách.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- kontrola povinné dokumentace,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy:
 - v předmětu český jazyk a literatura
 - v anglickém jazyku,
 - v matematice a fyzice,
- efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům za rok 2001.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Na výuce všech předmětů se podílí celkem 27 učitelů včetně ředitele školy jeho zástupkyně. Z tohoto počtu pouze tři nemají potřebnou obojí způsobilost pro výuku daných předmětů. Ve dvou případech se však jedná pouze o absenci závěrečné státní zkoušky na konci vysokoškolského studia příslušného předmětu. V hodinovém vyjádření je z celkového počtu 589 hodin v týdenním rozvrhu odučeno pouze 60 hodin (po 12 hodinách českého, anglického jazyka a základů společenské výchovy, 16 hodin němčiny a 8 hodin německé konverzace). Vedení školy umožňuje učitelům dle jejich požadavků a provozních možností doplňovat případně rozšiřovat si kvalifikaci.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna v samostatné budově v klidné části města. Prostorové podmínky pro výuku jsou velmi dobré, ve škole je 13 kmenových tříd, kromě toho odborné učebny pro fyziku, chemii, biologii a pro hudební a výtvarnou výchovu. Dvě třídy jsou zařízeny pro výuku jazyků. Výpočetní technikou jsou vybaveny další dvě učebny, ve kterých jsou počítače v síti s připojením na Internet. Přístup do těchto učeben je pro žáky i mimo vyučování. K dispozici je v budově menší tělocvična s posilovnou, studovna a knihovna, v jejíž nabídce jsou k zapůjčení svazky odborné, naučné i krásné literatury. Na chodbě školy je nápojový automat, možnost stravování mají žáci v blízké (cca 200 m) centrální školní jídelně.

Většina kmenových tříd je vybavena televizními okruhy s velkoformátovou televizí a poměrně novými lavicemi a židlemi. S nimi však značně kontrastovaly v některých třídách uložené starší prázdné a často rozbité skříňky. Vybavenost pomůckami (zvláště v 1.- 4. ročníku osmiletého gymnázia) je na průměrné úrovni. Škola disponuje pro žáky plnicí povinnou školní docházku postačujícím fondem vhodných učebnic. Sbírkky pomůcek nejsou příliš doplňované, potřebám školy však současný stav vyhovuje. Odborné laboratoře (pro fyziku, chemii a biologii) umožňují svým vybavením realizování předepsaných laboratorních prací. Učitelé zejména pro jazykovou výuku mají k dispozici magnetofony, nahrávky k učebnicím, dostatek dvojjazyčných a výkladových slovníků a dalších výukových materiálů, jako jsou mapy, gramatické přehledy a časopisy. Je možno využít i počítačovou učebnu, škola má pro výuku angličtiny několik programů.

Celkové materiální podmínky pro výuku vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacích programů

Rozvrh hodin jednotlivých tříd vychází ze schválených celostátních učebních dokumentů. Při naplnění disponibilních hodin výběrovými a volitelnými předměty škola vycházela jednak ze svých materiálních a personálních možností, z požadavku žáků a ze zkušeností učitelů. V osmiletém cyklu zavádí v prvních čtyřech ročnících zejména laboratorní práce (z fyziky, biologie a chemie), a informatiku, ve vyšších ročnících a třídách čtyřletého cyklu se nabídka rozšiřuje o další cizí jazyky (francouzština, ruština, španělština), konverzaci z jazyků, semináře literární, ze společenských věd, zeměpisu nebo dějepisu. V nabídce je i aplikovaná ekonomika (v septimě a 3. ročníku čtyřletého studia) a volitelný předmět administrativa (oktáva a 4. ročník), ve kterém se jedná zejména o zvládnutí psaní na stroji a PC. V případě potřeby a zájmu ze strany žáků je škola v posledních ročnících schopna zavést specializované semináře z maturitních předmětů. Celá nabídka volitelných a nepovinných předmětů, ze které si žáci mohou vybírat, je dostatečně široká a žákům umožňuje dobrý výběr dle jejich zájmů.

Požadavky osnov mají učitelé kontrolovaných předmětů rozvrženy do jednotlivých ročníků, z tohoto rozvržení vycházejí časově tematické plány. Jejich kontrolou a porovnáním se zápisy v třídních knihách bylo pouze zjištěno 1 - 3 měsíční zpoždění ve čtyřech třídách výuky anglického jazyka, v ostatních předmětech nebyly žádné závažné časové ani obsahové nedostatky. Vedení školy bylo upozorněno na stav výuky angličtiny v těchto třídách upozorněno a stejně tak na nutnost přijmout taková opatření, aby splnění osnov nebylo

ohroženo. Pokud jsou předepsány v příslušném předmětu kontrolní práce, tyto měly náležitý obsah i rozsah, určený osnovami a byly pečlivě opraveny a práce z předcházejících školních let se archivují. V tomto směru škola správně reagovala na minulé inspekční zjištění týkající se předepsaných písemných prací z cizích jazyků (viz inspekční zpráva čj. 062 118/99-3411). Předepsané laboratorní práce z fyziky, chemie a biologie jsou prováděny.

Výuka probíhá dle schválených učebních dokumentů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura:

Českému jazyku a literatuře vyučovaly na škole celkem čtyři učitelky, z nichž tři jsou plně kvalifikované a jedna je nekvalifikovaná. Ve škole pracuje předmětová komise českého jazyka, písemné záznamy o její činnosti nejsou vedeny. Při orientační inspekci se ČŠI zaměřila na vyučování českému jazyku a literatuře v osmiletém a čtyřletém studiu (4 hodiny v osmiletém studijním cyklu a 5 hodin v cyklu čtyřletém). Plánování a přípravě výuky byla ve všech sledovaných hodinách věnována patřičná pozornost.

Ve sledovaných hodinách hodnocených jako velmi dobré byly použity metody přiměřené věku žáků a hodiny měly promyšlenou strukturu se střídáním činností. Přestože převládal frontální způsob výuky, byla zřetelná snaha učitelky volit takové postupy, v nichž převládal dialog. Přiměřená náročnost a pestrost motivačních metod přispívaly nejen k příznivé pracovní atmosféře, ale i k velmi dobré psychohygieně výuky.

V ostatních zhlédnutých hodinách (nejmarkantněji v 1.- 4. ročníku osmiletého gymnázia) byly zřejmé nedostatky spočívající jednak v nejasnosti metod práce s mladšími žáky (např. nedostatek názoru při výuce, malá návaznost na získané poznatky a osobní zkušenosti žáků, chybějící úvodní i průběžná motivace, nízký podíl zastoupení aktivních činností žáků, absence závěrečného shrnutí výuky a zhodnocení práce žáků apod.), jednak v málo aktivním rozvoji vyjadřování žáků založeném na stylizačním výcviku jejich projevu a na malém využití prostoru pro osobnostní a sociální rozvoj zvláště u žáků ve vyšších ročnících gymnázia.

Učitelé se při své práci v 1.- 4. ročníku osmiletého gymnázia orientují více na probíranou učebnici než na učební osnovy. Učivo obsahující literárně historické poznatky bylo často žákům předkládáno v hotové podobě. Jen v ojedinělých případech se stalo literární dílo a jeho interpretace cílem vyučování literatuře. Prověřování vědomostí a dovedností spojené s následnou klasifikací (kromě obligátních testů) bylo prováděno spíše výjimečně.

Úroveň slovního projevu učitelů je na velmi dobré úrovni, komunikace vycházela od učitele k žákovi, byla klidná a věcně správná. V hodinách byla navozena klidná a nestresující atmosféra.

Celkově je průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře hodnocen jako průměrný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku

Ze čtyř vyučujících angličtiny jsou tři plně způsobilí, jeden vyučující je pouze pedagogicky způsobilý. Převážná část hodin se odehrávala v kmenových učebnách. Bezprostřední příprava na výuku byla pečlivá. Materiální podpora výuky byla pouze průměrná a spočívala v použití učebnice s pracovním sešitem, magnetofonu a kopírovaných textů. V jedné hodině žáci pracovali s časopisem.

Většina sledovaných hodin měla formu frontální výuky s dominantním postavením učitele, ve třech případech vyučující zařadil i párovou a skupinovou práci. Stavba hodiny byla klasická, po úvodním opakování nebo kontrole domácího úkolu následovalo vysvětlení nové látky a její procvičení. Vyučující volili metody s ohledem na specifika probírané látky

a pokročilost žáků, ne vždy však respektovali jejich věk, a to zejména u mladších žáků. Společným nedostatkem všech sledovaných hodin byla absence závěrečného shrnutí a upevnění učiva, což opět bylo citelné v případě žáků nižšího stupně gymnázia.

Vstupní motivace žáků formou sdělení cíle byla minimální, právě tak jako aplikování učiva na zkušenosti žáků. Naopak důsledně vyučující opravovali chyby a dbali o zpětnou vazbu, zejména při výkladu nové látky. Tradičně silná byla i vnitřní motivace samotných žáků, kteří si uvědomují nutnost dobrých výsledků, chtějí-li pokračovat ve studiu na vysoké škole.

Ve sledovaných hodinách vyučující hodnotili spíše slovně, ojedinělé případy klasifikace známkou byly zdůvodněné. V nižších ročnících gymnázia mají žáci zavedené studijní průkazy, frekvence známek v nich je dostatečná. Ve vyšších ročnících si známky žáci nezapisují, klasifikace je zaznamenána pouze v poznámkách učitelů. Hodnocení bylo vždy záležitostí učitele, v žádné ze sledovaných hodin nedostali žáci možnost vyjádřit se k průběhu hodiny ani k vlastní práci a dosaženým výsledkům. Tento nedostatek rovněž souvisí s absencí závěrů sledovaných hodin.

Všechny sledované hodiny byly vedeny v anglickém jazyce, vyučující využívali svého vynikajícího jazykového zázemí. Komunikace probíhala směrem od učitele k žákovi a často role žáků spočívala v co nejkratší odpovědi. Až na výjimky chyběl delší souvislý a tvořivý projev stejně jako cizojazyčná komunikace mezi žáky. Dominantní role učitele v této oblasti vyučovacího procesu byla zvláště výrazná. Vzájemný vztah učitelů a žáků byl slušný a korektní.

Výuka angličtiny má průměrnou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice

Oba tyto předměty učí ve škole ve všech třídách plně kvalifikovaní učitelé. Jsou sdruženi v předmětové komisi, jejíž činnost se soustřeďuje na koordinaci výuky, úpravu učební náplně, tvorbu zkušebních testů a maturitních témat a na operativních řešení případných problémů. Písemné záznamy z její činnosti nejsou, učitelé jsou však v bezprostředním denním styku.

Všechny hodiny byly učiteli pečlivě připraveny a měly svou osvědčenou strukturu. V úvodu se učitelé věnují zopakování starší látky, případně i přezkoušení, kontrole a rozborům domácích úloh. Na již probranou látku navázal přednes nové látky. Při zkoušení u tabule je snaha zaměstnat i ostatní žáky. Z vyučovacích metod převládá odborně správný výklad s prvky řízeného rozhovoru. Pozitivně je třeba hodnotit diferencovaný přístup k jednotlivým třídám, který se zejména v nižších ročnících osmiletého cyklu projevuje v hloubce odbornosti výkladu, častějším zařazování a střídáním společné a individuální práce i oddechových chvil. V těchto ročnících je také při výuce matematiky kladen důraz na procvičování paměťového počítání. Při výuce poskytují učitelé žákům prostor pro jejich dotazy, méně času je již věnováno jejich souvislejšímu projevu žáků. Některým hodinám chyběl také výraznější závěr a zhodnocení hodiny, sebehodnocení žáky učitelé bohužel také nevyužívají.

Časté bylo použití pochvaly jako motivačního prvku v nižších ročnících, ve vyšších a ve třídách čtyřletého cyklu již méně. Zejména pak v hodinách fyziky chyběla motivace uváděním praktických příkladů probíraných fyzikálních problémů. Komunikace mezi žáky a učiteli probíhá bez problémů, obě strany dodržují pravidla slušného chování.

Celkově ČŠI hodnotí zajištění a průběh výuky matematiky velmi dobře, fyziky průměrně.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

K ověřování znalostí žáků škola používá tradiční prostředky - ústní zkoušení a písemné práce a testy. Srovnáním výsledků vzdělávání s jinými školami jsou i umístění žáků v různých

olympiádách a soutěžích, kterých se žáci školy zúčastňují. Písemné projevy žáků v sešitech jsou pravidelně kontrolovány, popř. hodnoceny. Rovněž slohové práce z českého jazyka jsou důsledně opravovány. Komerční zkušební testy škola používá pro přijímací zkoušky.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Srovnáním zřizovací listiny (vydal Krajský úřad) a rozhodnutí o zařazení do sítě škol (vydalo MŠMT) byla zjištěna chyba v názvu školy v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, kde chybí slova příspěvková organizace.

V **povinné dokumentaci**, která byla v rámci inspekce kontrolována (třídní knihy, katalogové listy, protokoly o přijímacích zkouškách, protokoly o maturitních a komisionálních zkouškách), byly zjištěny drobné nedostatky, které však byly během inspekce odstraněny. Závažnější je zjištění, že škola nejen, že nepředala žákům pololetní vysvědčení (pouze výpisy z katalogů), ale příslušné formuláře po prvním pololetí školního roku ani nevytiskla. Rozvrh hodin neodporuje ustanovením § 14 vyhl. MŠMT č. 354/91 Sb., o středních školách v platném znění.

Pro žáky platný tzv. **řád školy** uvádí jejich práva i povinnosti, obsahuje však i některá nejednoznačná, sporná a diskutabilní ustanovení (např. ustanovení o vlivu vystupování žáka na veřejnosti v době mimo vyučování včetně prázdnin, které prý může ovlivnit jeho známku z chování v probíhajícím klasifikačním období, zcela ignoruje skutečnost, že v době hlavních prázdnin je známka z chování za probíhající klasifikační období již „uzavřena“, nebo věta o zákazu uvolňování žáků v posledním týdnu školního roku, která je další větou popřena).

Funkcí výchovného poradce je pověřena zástupkyně ředitele. Příslušné vzdělání pro tuto práci nemá, je však zkušenou učitelkou. Zpracovaný plán činnosti obsahuje všechny oblasti práce výchovného poradenství. Těžiště práce výchovné poradkyně je v pomoci žákům v další profesní orientaci a zejména zajišťování administrativy spojené s přihláškami na vysoké školy. Dále je to pomoc při řešení prospěchových a kázeňských problémech jednotlivých žáků, kde je kladen důraz na spolupráci s rodiči a zákonnými zástupci žáků. Spolu s preventistou sleduje také oblast sociopatologických jevů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina č.j. 173/2001 vydaná Ústeckým krajem dne 28. 11. 2001,
2. rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 10763/99-21 ze dne 11. 1. 1999 s účinností od 1. 3. 1999 a Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol č.j. 33617/2002-21 ze dne 25. 3. 2003 s účinností od 1. 1. 2003,
3. organizační řád - školy - organizační schéma školy s účinností od 1. 1. 1997,
4. řád školy,
5. rozvrh hodin,
6. třídní knihy, třídní katalogy,
7. protokoly o maturitních zkouškách ve školním roce 2001/2002,
8. protokoly o komisionálních zkouškách,
9. protokoly o přijímacím řízení pro školní rok 2002/2003,
10. inspekční zpráva č.j. 062 118/99-3411 z roku 1999,
11. doklady o dosaženém vzdělání učitelů,
12. www.gymlovo.cz.

ZÁVĚR

Personální a materiální podmínky jsou v Gymnáziu Lovosice pro výuku obou cyklů (osmiletého i čtyřletého) všeobecného kmenového oboru 79-41-K/401 (respektive 79-41-K/801) velmi dobré. Rozplánování výuky (rozvrh hodin) je v souladu se schválenými učebními dokumenty pro tyto obory a ve sledovaných předmětech nedochází k závažným časovým ani obsahovým nedostatkům. Velmi dobrá je nabídka volitelných a nepovinných předmětů. Úroveň výuky matematiky hodnotí ČŠI velmi dobře, českého jazyka a literatury, anglického jazyka a fyziky průměrně. Škola odstranila nedostatky v předepsaných písemných pracích z cizího jazyka, na které upozorňovala minulá inspekční zpráva. Drobné nedostatky byly zjištěny ve vedení povinné dokumentace (tyto byly v průběhu kontroly odstraněny), závažnější je nevytištění formulářů vysvědčení za I. pololetí školního roku.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Ing. Josef Chvosta	.Ing. Josef Chvosta v.r.
Členové týmu:	Mgr. Věra Slezáková	.Mgr. Věra Slezáková v.r.
	PhDr. Zdeněk Frélich	PhDr. Zdeněk Frélich v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Jana Sejvalová, Alena Pospíšilová

V Chomutově dne 18. dubna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:29. 4. 2003.....

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis
Titul, jméno a příjmení

Miloš Štyks

...Miloš Štyks v.r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Nelze hodnotit	--
Nebylo hodnoceno	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	16. 5. 2003	061 114/2003-3009
Zřizovatel	dtto	dtto
Rada školy	----	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		jsou součástí zprávy